е цѣлото ѝ животописание кратко, както на всички благородни жени. Нейнитѣ дѣла сѫ написани въ сърцето на народа. Какъ въ времето на войната съ Турция, безъ да гледа здравието си, върна се тя отъ Далмация въ Цетиня за да се отдаде тамъ на попечението за раненитѣ войници, е въобще познато.

Подгорица.

(Стр. 5.)

Подгорица бѣше за Черногорцитѣ туй, което бѣше Карсъ за Русситѣ. Както на Русситѣ Карсъ, така и на Черногорцитѣ Подгорица бѣше станала испитателний камикъ на тѣхната храбрость. Най послѣ въ послѣдната Турско-Русска война, както Карсъ така и Подгорица минаха въ рѫцѣтѣ на неустрашимитѣ русски казаци и на храбритѣ черногорски соколи и така се испълнихѫ тѣхнитѣ давни тѫги. За стратеческото положение на Подгорица четемъ въ „Политичес. Корреспонденцъ" слѣдующето: Подгорица лежи между горитѣ берски и кучи въ плодородната долина на рѣка Морача, която въ разстояние на единъ и половинъ километръ отъ Подгорица, уголѣмена отъ Зета, приима Мерича и се втича въ Шкодранското езеро. На сѣверо-истокъ отъ Подгорица владѣятъ дѣсний брѣгъ на Морачъ твърдинитѣ Сердаръ-Кула, Кукъ и Црѣлна-Стена направени на Велико и Мало-Бърдо, между които твърдини Сердаръ-Кула е най силната. На юго-западъ отъ Подгорица има още една укрѣпена могиланазиваема Горица, която владѣе отъ тая страна Подгорица. Най кратката черта за нападение на Подгорица (отъ камъ Черно-Гора) и отъ Беръ и Фармакъ презъ Морачъ и Горица. Но понеже въ тия мѣста турянието на единъ мостъ би било съединено съ голѣми мѫчнотии, то трѣбва волею неволею да се употрѣби постановения мостъ и да се направи забиколка".

Египетска войска.

(Стр. 8).

Египетската войска, както свидѣтелствуватъ вѣщи хора, е доста добрѣ въоружена и въобще добрѣ приготвена. Оружията и организацията ѝ сѫ съвсемъ европейски и войската би изгледвала доста елегантна, ако знаяхѫ добрѣ да я облачятъ. Особенно туземцитѣ, които и безъ това тѣжко се носятъ, защото ги напнѫли въ облѣкло, което не сѫ видѣли у тѣхъ си, не гледѫтъ и не могѫтъ да гледѫтъ на себе съ такъво внимание и тъй да кажѫ нѣматъ оная старателность, която срѣщаме у европейския войникъ, като предполагатъ същий смислъ за хубость и като се управляватъ по сѫщитѣ естетически правила въ войската, както и у дома. За това цѣлата египетска туземна войска отъ генерала до последния войникъ изгледва така като да има възъ себе си дрѣха, която не е направена за нея. Много елегантно за това се носятъ европейскитѣ и американскитѣ офицери на генералния штабъ, съ тѣхнитѣ сини панталони съ червенъ или златенъ ширитъ и униформа отъ чисто бѣло платно.

Въ пѫтно време цѣлата войска има облекло отъ платно и видишь ли единъ войникъ отъ кое да е отдѣление и въоружение, ще знаешь цѣлата армада. Туй същото се срѣща и у офицеритѣ, у които единътъ е примѣръ за облачение на всички. Зимно време носятъ сукнено облекло тъмно-сине и кафейно. Чалми не носятъ; но цѣлата войска има особенъ видъ покривки на главата. Нерѣдовната войска привързва още тая покривка съ бѣла кърпа.

Египетский подкралъ е задълженъ съ договоръ да помага на Турция въ време на война съ 20,000 душъ инфантерия, 2000 конници и 24 топове. Въ сърбско-турската война не бѣше нужда да се испрати всичката тая помощь въ Европа, но за това въ русско-турската война не се забави египетский владѣтель да испрати на своя сузеренни господаръ всичката задлъжителна помощь. Войската египетска отъ части лѣжеше като гарнизонъ въ Варна, а отъ части подържяше лѣвото крило на армадата на Мехмедъ-Али-Паша, послѣ Сюлейманъ пашова. Съ старателното си облачение и въоружение както и съ сериозното си и войнско отмѣрено поведение, войската египетска се различаваше твърдѣ много отъ одърпанитѣ, боситѣ и нечиститѣ турски войници. Инфантерията употрѣбява пушки отъ системата на Ремингтона съ байонети прѣгънѫти; конницитѣ сѫ въоружени съ саби и освѣнъ туй или съ копие или съ габина; въ артилерията пъкъ употрѣбяватъ се крупови топове отъ излѣта стомана. И офицеритѣ египетски надминуватъ съ своята си способность турскитѣ си другари. Почти всички сѫ въспитанници на войнската Кайрска академия, за която назначава държавний буджетъ годишно единъ милионъ лева. Тая академия чете 700 въспитанници раздѣлени на петъ отдѣления (отдѣление на генералний штабъ, отдѣление артилерийско и женийско, и отдѣления за инфантерия, кавалерия и военно управление). Въ послѣдно време се замѣстихѫ французскитѣ военни правила съ прусски, въ кавалерията обаче останахѫ си, както и напредъ австрийскитѣ правила.

Преговори на Арнаутитѣ съ Черногорцитѣ.

(Стр. 9).

Арнаути се наричатъ обикновенно дивитѣ племена албански при Шкодранското езеро и рѣката Дринъ. Южнитѣ Славяни ги наричаватъ Арбанаси, а тѣ сами се викатъ Шкипитари. И прочутитѣ въ послѣдно време Миридити сѫ тоже арнаутско племе. Произшествието, което представлява нашия образъ, стана въ Марта 1876 год. когато племената на Северна Албания се повдигнаха противъ Турция и пратиха посланници въ Черногорски станъ за да прѣговарятъ какъ да дѣйствуватъ задружно двата народа. Посланницитѣ що току пристигатъ въ стана и Черногорцитѣ ги посрѣщатъ. Двѣтѣ лица на лѣво сѫ Арнаути, и то първий е Миридитъ, а вторий е отъ племето наМашсоритѣ. Тия двѣ племена сѫ отъ вѣроисповѣдание католическо и само тѣ се радватъ на почестьта, която имъ правятъ Черногогорцитѣ, като ги считатъ за тѣмъ равни юнаци. На дѣсно виждаме Черногорския войвода, до него байрактаря, послѣ слѣдва други Черногорецъ, а най послѣ послѣдний, надесно, е Херцеговински въстанникъ.

Черногорци на пусия.

(Стр. 13).

Надписътъ самъ по себе си е обяснение на образа. Черногорцитѣ обичатъ да се биятъ по тоя начинъ. Като подушватъ въ изгодно мѣсто на неприятеля и скрито му нанасятъ вреда и следъ като го уморятъ и приведѫтъ въ безпорядъкъ, хвъргатъ се възъ него съ острия си ханджаръ и тъй довършватъ поражението на неприятеля.

Манастиръ Привина Глава.

Стр. 16.

Отъ извора на рѣка Сутла въ Славония распространяватъ се продълженията на Алпитѣ къмъ истокъ въ Хърватско и Славония подъ разни названия, и най послѣ на дѣсния брѣгъ на Дунавътъ се съединява съ Фрушка гора въ Срѣмъ. Тъзи гора се издига надъ Товарникъ, върхътъ ѝ поркива гѫстъ лѣсъ, а подножието ѝ съставляватъ очарователни и винородни хълмове. Фрушка гора е прочута съ многочисленитѣ си православни манастири, между които единъ отъ най първитѣ е и манастирътъ близо до селото Беркасова подъ название Привина Глава, на когото образътъ виждатъ читателитѣ въ днешната ни свѣзска.

Михаилъ, Митрополитъ сръбский.

Стр. 17.

При другитѣ достойнства, които украсяватъ този сръбски архипастирь, и които сѫ му спечелили почеть отъ всичкий православенъ свѣтъ, той бѣ обърналъ къмъ себе си вниманието и на цѣла просвѣтена Европа съ живостното си участие въ сѫдбината на страдающитѣ въ Босна и Херцеговина, които юнашки се борихѫ за своята вѣра и свобода; и сега той има симпатията на православна Руссия, когато въ неговото отечество и отъ неговий князъ е въ не милость и лишенъ отъ чинътъ за това ний поднасяме на читателитѣ си образътъ и животътъ на този достоенъ архипастиръ.

Той се е родилъ въ малкий градецъ Баня, въ алексинацкий округъ, на 19 Августъ 1826 год. и кръстното му име било Милое. Той е добилъ особенното си учение въ родното си мѣсто, послѣ е свършилъ полугимназията въ Неготинъ и отъ тамъ е дошелъ въ Бѣлградъ дѣто е свършилъ и Богословското училище. Като отличенъ ученикъ, той въ 1846 на правителственни разноски е билъ проводенъ въ Руссия за да продължи духовното си образование. Въ Руссия е свършилъ прочутата Киевска духовна академия съ такъвъ отличенъ успѣхъ, щото академический съвѣтъ го почелъ съ диплома за магистръ въ богословскитѣ науки, — а синода съ златенъ магистърски кръстъ.

Милой още отъ дѣтинство е тѣглялъ къмъ духовенъ чинъ и се е приготовявалъ за работникъ въ полето на духовното просвѣщение; и щомъ е свършилъ акадѐмията, още въ Руссия, въ Киево-печерската лавра е приелъ монашеский чинъ отъ рѫцѣтѣ на старий киевский митрополитъ Филарета, на 16-й Апр. 1853 год. и въ монашеството си е добилъ име Михаилъ.

Щомъ се върналъ въ Сърбия изведнажъ е билъ поставенъ за професоръ по догматиката и омилитиката въ бѣлградската семинария и подиръ 4 мѣсеца (14 Октомвр. 1854 год.) е билъ посвѣтенъ за епископъ въ шабачката епархия. Слѣдъ 5 год. съборътъ на отечественнитѣ архиереи въ Крагуевацъ го избралъ на 25 Юлий 1859 год. за архиепископъ бѣлградски и митрополитъ сръбский, и тозъ часъ билъ потвърденъ отъ княза Милоша, а на 9 Августъ въ същата година биде припознатъ отъ цариградский патриархъ.

Дордѣ е билъ въ Руссия, той е видѣлъ колко е богата тамъ черковната книжнина и щомъ се върналъ обърналъ е вниманието си да създаде въ Сърбия черковна литература. Ний не можемъ тука да преброимъ многобройнитѣ му дѣла по полето на черковната литература, но ще споменемъ само, че всичко: най добра отъ тъзи литература е излѣзло изъ перото на този просвѣщенъ архипастиръ.

Но още по добра популярность е придобилъ съ поучителнитѣ си бесѣди, въ които най добрѣ е умѣилъ да съединява духа на религията съ духа на времето, потрѣбата на народа и въ тъзи смисълъ той завзелъ първо мѣсто между черковнитѣ сръбски проповѣдници. Но той е поучавалъ народа и съ дѣло — съ своя животъ. Неговото смиренно отношение, неговото отеческо покровителство на всѣкого отъ каквато вѣра и народность и да е билъ, неговото просто живѣние; всичко това напомнюва нъравитѣ на първитѣ християнски врѣмена и едновремешнитѣ черковни служители.

Неговата заслуга въ полето на народното просвѣщение и моралното въспитание сѫ припознати въ цѣла Сърбия и отвънъ Сърбия, и за това се е почиталъ отъ сръбскитѣ и страннитѣ владѣтели, отъ сръбскитѣ и страннитѣ учени дружества. Тъй въ 1860 год. Князъ Михаилъ го надарилъ съ голѣма панагия съ Богородиченъ образъ, а въ 1861 год. Княгиня Иулия го надарила съ архиерейски одѣжди за служение въ церквата. Отъ Русския царъ е добилъ въ 1868 год. скѫпоцѣнна панагия съ Спасителева образъ, а отъ русската царица е добилъ златенъ кръстъ съ Спасителева образъ, изрѣзанъ на скъпоцененъ каменъ. Въ 1862 год. отъ русския царъ е добилъ ордена Св. Ана първий классъ, а въ 1870 ордена на Св. Владимира съ лента и звѣзда.

Още въ 1857 год. сръбското ученно дружество го избрало за свой почтенъ членъ, а по подиръ е билъ почитанъ за членъ или почетенъ предсѣдателъ и отъ други странни дружества и научни завѣдения. Тъй напр. той е членъ на Киевската духовна академия, Петербургский и Московский университети, царската публична библиотека, Одеското славянско дружество; почетенъ предсѣдатель на дружеството за освобождение африканскитѣ робье (което засѣдава въ Парижъ), членъ на мисионерското дружество за проповѣдание Православната вѣра на народи, които не вѣрватъ Христа (което засѣдава въ Петерсбургъ), членъ на Кирило-Методиевското братство въ Острогъ, членъ на дружеството за распространение просвѣщението въ Босна, Херцеговина и